

Utvecklings- och hållbarhetsrådets möte 1 december 2016

Protokoll fört vid utvecklings- och hållbarhetsrådets möte kl 9 hos Mariehamns stad (Stadshuset).

Närvarande: Ordföranden Katrin Sjögren (KS), samt ledamöterna Dan E Eriksson (DEE), Rebecka Eriksson (RE), Tage Eriksson (TG), Petra Granholm (PG), Camilla Gunell (CG), Barbara Heinonen (BH), Robert Jansson (RJ) och Danielle Lindholm (DL). Dessutom närvarade Micke Larsson (ML).

Förhinder att medverka: Jan Hanses (JH), Edvard Johansson (EJ) och Peter Wiklöf (PW).

1. Mötets öppnande

KS inledde med att önska alla varmt välkomna till utvecklings- och hållbarhetsrådets andra möte.

2. Godkännande av föregående mötesprotokoll

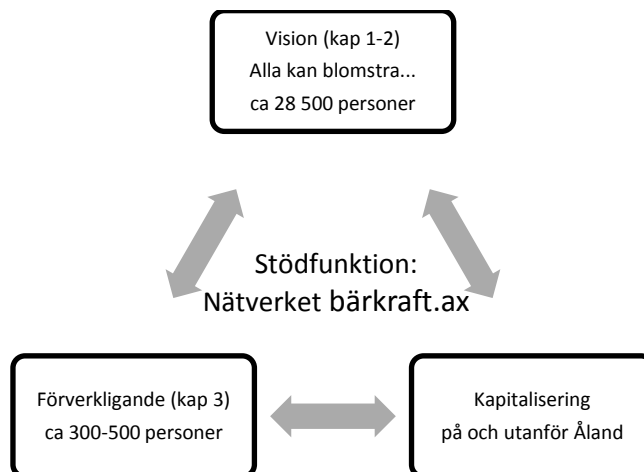
Rådet **godkände** föregående mötesprotokoll från mötet den 1 juni 2016.

3. Uppdatering och nulägesanalys: Processen sedan föregående möte

Rådet **konstaterade** att *Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland* manifesterades vid Forum för samhällsutveckling II (23 sep 2016).

ML redogjorde för processen sedan föregående möte (1 juni 2016) och fram till forumet. Under perioden från föregående möte fram till forumet analyserades alla texter och övrigt material från framtagandet av förslag till vision och strategiska utvecklingsmål (bland annat expertpanelens inlämningar) återigen. Mot bakgrund av analyserna visualiserades visionen och de sju strategiska utvecklingsmålen i ord, bild och känslor i och med dokumentet *Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland*. Processen och dess bakgrund beskrivs vidare i agendans kapitel 4. Arbetet med att formulera agendan har varit en omfattande laginsats av hundratals medverkande.

ML redogjorde för följande bild av nuläget efter forumet:

Visionen, förverkligandet och kapitaliseringen är tre kraftcentrum som har förutsättningar att skapa synergieffekter emellan varandra. Förutsättningen är att alla tre utvecklas parallellt, vilket ställer krav på den stödfunktion som nätverket bärkraft.ax utgör.

Rådet **analyserade** nuläget och **bedömer** att följande fokusområden och åtgärder är lämpliga perioden jan-juni 2017.

Fokusområden:

- Fördjupad kännedom och förankring av visionen och agendan hos allmänheten.
- Förädling av stödfunktionen (utbildning och lotsfunktion) inom nätverket bärkraft.ax.
- Första upplagan av den årliga statusrapporten (se agendan kap 3.1., sid 19).

Åtgärder:

- Utskick av agendan, med rådets medlemmar som avsändare, till alla aktörer som omnämns i agendan (se kap 3.2., sid 20). Följebrevet bör innehålla minst ett par förslag på åtgärder som aktörerna kan vidta i syfte att initiera ett aktivt bidragande till agendans förverkligande.
- En dialog mellan alla kommuner och landskapsregeringen om rollfördelningen i arbetet med agendans förverkligande initieras.
- Strukturen av den årliga statusrapporten (se agendan kap 3.1., sid 19) bör utformas så att det som är relevant för respektive samhällssektor är lättillgängligt. I statusrapporten bör pågående aktiviteter och processer som bidrar till agendans förverkligande sammanställas.
- Goda exempel (från alla samhällssektorer) ska lyftas fram och premieras, bland annat i samband med Forum för samhällsutveckling (se agendan kap 3.1., sid 19).

Rådet **betonade** vikten av uppnåendet av det andra strategiska utvecklingsmålet, *Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället*, som fundament för den fortsatta processen.

Rådets **förhoppning** är att förverkligandet av agendan gradvis synliggörs allt mer samtidigt som deltagandet i förverkligandet är både attraktivt och roligt.

4. Behandling av inkomna skrivelser

4a. Skrivelse från tankesmedjan Global Utmaning (se bilaga 1) antecknades till rådets kännedom.

4b. Rådet **diskuterade** skrivelse från E Sjöström, A Karlberg, D Jansén, M Stjärnfelt och E Scott (se bilaga 2). Inledningsvis **konstaterade** rådet att skribenternas fleråriga engagemang utgör ett värdefullt arbete (bland annat framtagandet av rapporten *Omställning Åland – Strategisk planering för en hållbar framtid 2013-2051*, se agendan kap 4, s 23) som legat till grund för den utveckling som skett under 2016 (i och med nätverket bärkraft.ax och utvecklings- och hållbarhetsagendan). Skrivelsen indikerar att bärkraft.ax är på väg att bli den plattform för dialog om samhällsutveckling som avsetts med nätverket. Rådets diskussion angående skrivelsen kom dels fram till att det är av största vikt att alla aktörer och medborgare har möjlighet att engagera sig i förverkligandet av agendan oavsett förkunskapsnivå och dels att behovsanpassad utbildning, särskilt när efterfrågan uppstår, bör tillhandahållas inom ramen för nätverket.

KS **åtog** sig att, utgående från rådets diskussion, skicka ett svar till skrivelsens skribenter.

5. Behandling av förslag till indikatorer för de sju strategiska utvecklingsmålen

ML redogjorde för ett utkast till indikatorer för uppföljning av agendans sju strategiska utvecklingsmål (se bilaga 3). Förslaget till indikatorer har arbetats fram genom att allmänhet och sakkunniga lämnat synpunkter och rekommendationer. Utgående från dessa har tillgänglig data kartlagts. Vid utarbetandet av förslaget har indikatorer med tillgänglig data prioriterats. Inom en del av målen saknas tillgänglig data (särskilt strategiskt utvecklingsmål 7) och kompletterande datainsamling kommer att krävas.

Rådet **diskuterade** förslaget och **efterfrågar** en hög ambitionsnivå för uppföljningen och indikatorerna. Rådet bedömer att en högkvalitativ uppföljning bidrar till konkretisering och genomförandekraft. Samtidigt bedömer rådet att uppföljningen kommer att utvecklas gradvis. Diskussionen belyste vikten av att tillitsbegreppet följs upp (strategiskt utvecklingsmål 2) och att detta eventuellt förutsätter ett innovationsarbete.

RE, PG och DL meddelade intresse att bistå i den fortsatta utvecklingen av uppföljning och indikatorer. KS åtog sig att informera ÅSUB om rådets diskussion.

6. Inspel från rådets medlemmar

6a. Agendan och nordiska samarbetet

KS redogjorde för att de nordiska statsministrarna tog del av agendan i samband med det nordiska statsministermötet på Åland i september. Agendan presenterades för Nordiska rådet vid dess session i Köpenhamn (1-3 november 2016). KS bedömning av responsen är att det åländska utvecklings- och hållbarhetsarbetet så här långt är jordnära och förankrat.

6b. Ålandsbilden

CG redogjorde för att ett utvecklingsprojekt, som syftar till en förtydligad Ålandsbild, har initierats (Visit Åland är huvudman). Avsikten är att utvecklingsprojektet ska bidra till en förstärkning av Ålands attraktionskraft (strategiskt utvecklingsmål 5). CG föreslog att underlaget som arbetas fram presenteras för rådet (under våren 2017).

6c. Hållbar livsmedelsstrategi

TE redogjorde för en uppdatering av nuläget i framtagandet av *hållbar livsmedelsstrategi för Åland* (Ålands Producentförbund är huvudman). Behovet av en strategi identifierades hösten 2014 i och med lönsamhetskrisen inom lantbruket. Under våren 2016 inleddes sluffasen och den 13 januari 2017 presenteras strategin vid Landsbygdsforum. RE respektive KS föreslog att övergripande energi- (strategiskt utvecklingsmål 6) respektive avfallsstrategier (strategiskt utvecklingsmål 7) sammanlänkas med hållbar livsmedelsstrategi.

6d. Ålands Natur & Miljös del av agendans förverkligande

PG redogjorde för att Ålands Natur & Miljö verkar för att mobilisera gräsrotterna för agendans förverkligande. Agendan har skickats till föreningens 900 medlemmar. Föreningen avser att samverka med andra föreningar i bärkraft.ax på temat hållbar och medveten konsumtion (strategiskt utvecklingsmål 7). Avsikten är att öka antalet personer som är delaktiga i bärkraft.ax. RE föreslog att arbetsgivare kan bidra genom att sprida information om agendan till anställda.

6e. Landskapsregeringens del av agendans förverkligande inklusive fysisk strukturutveckling
DEE redogjorde för att det interna ansvaret för landskapsregeringens del i förverkligandet av agendan (se agendan kap 3.2., sid 20) övergått till ordinarie verksamhet samt för sex områden som landskapsregeringen avser att fokusera på under 2017-2018 (se bilaga 4). Ett program för fysisk strukturutveckling (fram till november 2017) är under uppstart (se bilaga 4).

6f. Högskolan på Åland och strategiskt utvecklingsmål 5

En skrivelse från EJ (se bilaga 4) redogjorde för att utvecklings- och hållbarhetsarbetet inom ramen för bärkraft.ax utgör en plattform som Högskolan på Åland kan använda som ett av verktygen för att stärka utbildningarnas attraktionskraft och i förlängningen ge ett förstärkt bidrag till Ålands attraktionskraft (strategiskt utvecklingsmål 5).

6g. Övriga inspel

BH redogjorde för att agendan är i användning inom kommunala sektorn. Bland annat har upphandlingen av ekologisk mjölk och förnyelsebar energi utvecklats.

RE redogjorde för att inom näringslivet är utmaningen i nuläget att förankra agendan i den dagliga verksamheten, bland annat inom byggsektorn. Ett behov av fördjupade analyser av det sjunde strategiska utvecklingsmålets utmaningar och möjligheter till affärsinnovationer har uppstått.

7. Forum för samhällsutveckling III (maj/juni 2017)

ML redogjorde för att Forum för samhällsutveckling i fortsättningen ska genomföras årligen i maj/juni (se agendan kap 3.1., sid 19) och att nätverkets medaktörer genomför en kreativ verkstad kring konceptet för nästa forum den 14 december 2016. Rådet **betonade** att Forum för samhällsutveckling III har en avgörande betydelse för det fortsatta förverkligandet av agendan. Följande förslag till syften för forumet belystes:

- Fördjupad kännedom och förankring av visionen och agendan hos allmänheten.
- Uppmärksammande av goda exempel.
- Lansering av årlig statusrapport.

8. Kommande möte

Nästa möte hålls i april/maj 2017. Tidpunkt och plats meddelas senare.

Mötet avslutades kl 12.00.

Bilagor

Bilaga 1	Analys Forum för samhällsutveckling 2016-09-23 Global Utmaning
Bilaga 2	Uppf av strategiarbetet E Sjöström, A Karlberg, D Jansén, M Stjärnfelt, E Scott
Bilaga 3	UTKAST – Indikatorer för uppföljning av agendans sju strategiska utvecklingsmål
Bilaga 4	Inspel från rådets medlemmar

/Micke Larsson
